

Svensk författningssamling

Lag om ändring i rättegångsbalken

Utfärdad den 4 oktober 2024

SFS 2024:784

Publicerad

den 10 oktober 2024

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om rättegångsbalken²
dels att 27 kap. 14 a § ska upphöra att gälla,
dels att 5 kap. 1 §, 23 kap. 3 och 22 §§, 27 kap. 1 och 17 a §§, 28 kap. 1,
10 b och 11 §§ och rubriken till 27 kap. ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 27 kap. 1 a §, av följande lydelse.

5 kap.

1 §³ En förhandling vid domstol ska vara offentlig.

Om det kan antas att det vid en förhandling kommer att läggas fram en uppgift som är sekretessbelagd hos domstolen enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), får rätten, om det bedöms vara av synnerlig vikt att uppgiften inte röjs, besluta att förhandlingen i den del som rör uppgiften ska hållas inom stängda dörrar. Även i annat fall får en förhandling hållas inom stängda dörrar, om sekretessen gäller enligt 35 kap. 12, 13 eller 17 § eller 36 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen. En förhandling får också hållas inom stängda dörrar om sekretessen gäller enligt 18 kap. 1, 1 a, 2, 3 eller 17 § eller 35 kap. 1 eller 2 § samma lag, när det gäller domstolsförhandling under förundersökning i brottmål eller därmed likställt mål eller ärende, under utredning om självständigt förverkande eller i ärende enligt lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder. En förhandling ska alltid hållas inom stängda dörrar, om sekretessen gäller enligt 27 kap. 5 § andra och tredje styckena eller 34 kap. 4 § samma lag och det skulle strida mot avtal som avses där att uppgiften röjs vid förhandlingen.

Förhör med den som är under femton år eller lider av en psykisk störning får hållas inom stängda dörrar.

Om det i ett särskilt fall är föreskrivet att förhandling får hållas inom stängda dörrar, ska det gälla.

23 kap.

3 §⁴ Beslut att inleda en förundersökning ska fattas av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller åklagaren. En förundersökning inleds även genom att en polisman beslutar om och verkställer ett tvångsmedel enligt 24–28 kap., om inte

¹ Prop. 2023/24:144, bet. 2024/25:JuU3, rskr. 2024/25:9.

² Senaste lydelse av 27 kap. 14 a § 1975:403.

³ Senaste lydelse 2024:327.

⁴ Senaste lydelse 2024:710.

1. 22 § är tillämplig,
2. ett föremål tas i beslag för att det skäligen kan antas bli förverkat enligt 36 kap. 12 § brottsbalken om förverkande av särskilda brottsverktyg, eller
3. förutsättningarna för rapporteftergift enligt 9 § andra stycket polislagen (1984:387), 3 kap. 18 § andra stycket kustbevakningslagen (2019:32) eller 2 kap. 9 § tullbefogenhetslagen (2024:710) är uppfyllda. Om förundersökningen har inletts av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen och saken inte är av enkel beskaffenhet, ska ledningen av förundersökningen om brottet övertas av åklagaren, så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet. Åklagaren ska också i annat fall överta ledningen när det är motiverat av särskilda skäl.

När förundersökningen leds av åklagaren, får han eller hon anlita biträde av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen för att genomföra den. Åklagaren får också uppdra åt en polisman att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet.

Det som i denna balk föreskrivs om Polismyndigheten gäller för Säkerhetspolisen då den leder förundersökning eller biträder åklagare i en förundersökning.

Innan förundersökning hunnit inledas, får en polisman hålla förhör och vidta andra utredningsåtgärder som är av betydelse för utredningen. Detsamma gäller i fall där förundersökning inletts genom en polismans användning av tvångsmedel.

22 §⁵ Förundersökning enligt detta kapitel behöver inte genomföras, om det ändå finns tillräckliga skäl för åtal och det gäller ett brott som inte kan antas föranleda någon annan påföljd än böter eller ett sådant brott som avses i 45 kap. 2 § första eller andra stycket. Beslag och penningbeslag får i dessa fall användas enligt vad som föreskrivs i 27 kap.

Vill åklagaren utvidga väckt åtal, får det ske, utan att förundersökning enligt detta kapitel ägt rum.

27 kap. Om beslag, penningbeslag, kopiering, biometrisk autentisering och hemliga tvångsmedel⁶

1 §⁷ Ett föremål får tas i beslag om det skäligen kan antas att

1. föremålet har betydelse för utredning om brott,
2. någon har blivit av med föremålet genom brott,
3. föremålet kan bli förverkat,
4. föremålet kan användas för att utföra en genomsökning på distans, eller
5. föremålet har betydelse för en utredning om förverkande.

Det som sägs i detta kapitel om föremål ska också tillämpas i fråga om skriftlig handling, om inte annat är föreskrivet.

Tvångsmedel enligt detta kapitel får beslutas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller för något annat motstående intresse.

1 a § Egendom i form av pengar, fordran eller annan rättighet får tas i penningbeslag om det skäligen kan antas att

1. någon blivit av med egendomen genom brott, eller
2. egendomen kan bli förverkad.

⁵ Senaste lydelse 2004:504.

⁶ Senaste lydelse 2022:316.

⁷ Senaste lydelse 2022:316.

Penningbeslag får endast avse sådan egendom som finns tillgänglig.

Avser penningbeslaget en fordran eller annan rättighet, ska gäldenären eller någon annan förpliktad meddelas förbud att fullgöra sin förpliktelse till någon annan än Polismyndigheten.

För penningbeslag gäller i övrigt bestämmelserna om beslag i denna balk.

17 a §⁸ En handling som omfattas av ett beslag eller påträffas vid en husrannsakan eller en genomsökning på distans får kopieras om den skäligen kan antas ha betydelse för utredning om brott eller om utvidgat förverkande enligt 36 kap. 6 § brottsbalken.

En handling som inte får tas i beslag enligt 2 eller 3 § får inte heller kopieras.

28 kap.

1 §⁹ Om det finns anledning att anta att ett brott har begåtts på vilket fängelse kan följa, får husrannsakan företas i hus, rum eller slutet förvaringsställe för att söka efter föremål som kan tas i beslag eller i förvar eller som kan användas för att utföra en genomsökning på distans eller annars för att utröna omständigheter som kan vara av betydelse för utredning om brottet eller om utvidgat förverkande enligt 36 kap. 6 § brottsbalken.

Hos någon annan än den som skäligen kan misstänkas för brottet får husrannsakan dock företas bara om brottet har begåtts hos honom eller henne eller om den misstänkte har gripits där eller om det annars finns synnerlig anledning att det vid husrannsakan ska anträffas föremål som kan tas i beslag eller i förvar eller att annan utredning om brottet eller om utvidgat förverkande enligt 36 kap. 6 § brottsbalken kan vinnas.

För husrannsakan hos den misstänkte får hans eller hennes samtycke inte åberopas i något fall, om inte den misstänkte själv har begärt att husrannsakan ska göras.

10 b §¹⁰ Om det finns anledning att anta att ett brott har begåtts på vilket fängelse kan följa får en genomsökning på distans utföras för att söka efter handlingar som kan vara av betydelse för utredning om brottet eller om utvidgat förverkande enligt 36 kap. 6 § brottsbalken.

Genomsökning på distans får utföras i ett avläsningsbart informationssystem som den som skäligen kan misstänkas för brottet kan antas ha använt. Även i annat fall får en genomsökning på distans utföras om det finns synnerlig anledning att anta att det går att påträffa handlingar som avses i första stycket.

Genomsökning på distans får endast utföras genom autentisering i det avläsningsbara informationssystem som åtgärden avser.

11 §¹¹ Om det finns anledning att anta att ett brott har begåtts på vilket fängelse kan följa, får kroppsvisitation göras på den som skäligen kan misstänkas för brottet för att söka efter föremål som kan tas i beslag eller i förvar eller som kan användas för att utföra en genomsökning på distans. Kroppsvisitation får också annars göras för att utröna omständigheter som kan vara av betydelse för utredning om brottet eller om utvidgat förverkande enligt 36 kap. 6 § brottsbalken.

⁸ Senaste lydelse 2022:316.

⁹ Senaste lydelse 2022:316.

¹⁰ Senaste lydelse 2022:316.

¹¹ Senaste lydelse 2022:316.

Någon annan än den som skäligen kan misstänkas för brottet får kroppsvisiteras endast om det finns synnerlig anledning att anta att det därigenom kommer att anträffas sådana föremål som avses i första stycket eller att det annars är av betydelse för utredningen om brottet eller om utvidgat förverkande enligt 36 kap. 6 § brottsbalken.

Med kroppsvisitation avses en undersökning av kläder och annat som någon bär på sig samt av väskor, paket och andra föremål som någon har med sig.

Denna lag träder i kraft den 8 november 2024.

På regeringens vägnar

GUNNAR STRÖMMER

Linda Billung
(Justitiedepartementet)